

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Petitsioonikomisjon

2011/2297(INI)

25.4.2012

ARVAMUS

Esitaja: petitsioonikomisjon

Saaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

ELi veealaste õigusaktide rakendamine, arvestades vajadust töötada välja üldine lähenemisviis Euroopa veeprobleemidele (2011/2297(INI))

Arvamuse koostaja: Nikolaos Chountis

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Petitsioonikomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kinnitab, et vesi on inimkonna ühine ressurss ja avalik hüve, mistõttu ei tohiks vesi olla kaubanduskäibelt saadava kasumi allikas ning juurdepääs veele peaks olema põhiline ja üldine õigus; rõhutab, et vee jätkusuutlik kasutamine on keskkonna ja rahvatervise nõuetest tulenev vajadus, millel on põhiroll kliimat reguleerivas tsükli; kordab, et „veevarude majandamist ei peaks reguleerima siseturu eeskirjad” (Euroopa Parlamendi resolutsioon P5_TA (2004)0183), ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama veevarude ja veeinfrastruktuuri ettevõtete püsimise avaliku sektori omandis ja juhtimise all;
2. väljendab muret seoses sellega, et paljudes Euroopa piirkondades on veevajaduse ja kättesaadavate varude vahekord jõudnud kriitilisele tasemele ja kliimamuutus võib olukorda veelgi halvendada; märgib, et nüüdseks puudutavad veepuudus ja põud pidevalt mõne liikmesriigi kogu territooriumi; rõhutab, et kliimamuutus ja järgnev ilmastikutingimuste muutumine mõjutavad märkimisväärselt Euroopa veevarude kvaliteeti ja kättesaadavust, suure veepuudusega alade osakaal Euroopas suureneb eeldatavasti praeguselt 19 %-lt 35 %-ni aastaks 2070 ning kliimaga seotud äärmuslikud ilmastikunähtused tekitavad tõhusa veemajanduse seisukohast lisaprobleeme;
3. nõuab tungivalt ülimalt ettevaatust seoses praeguste jõgede ja vooluteede ümbersuunamiseks või muutmiseks kavandatud projektide võimaliku tõsise negatiivse keskkonnamõjuga, mis võib tõsiselt suurendada veeresursside ja ökoloogilise tasakaalu jätkusuutlikkust ähvardavaid ohte; tuletab meelde, et mõnedes piirkondades võib veenappuse leevendamiseks olla vajalik veemagestamistehaste kasutamine, kuid asukoha, energiatarbimise taseme ja eraldatud soola ohutu ladustamise osas peavad need igal juhul vastama rangeimatele keskkonnastandarditele;
4. märgib, et samas teised riigid ei kannata veenappuse tõttu, vaid neile valmistab raskusi toimetulek liigveega, mille põhjuseks on korrapärased või tugevad vihmad, üleujutused, vesikondi ja rannikualasid mõjutav jõgede erosioon ja saastumine ning kõnealuste nähtuste mõjud kohalikele elanikele, nagu nähtub paljudest laekunud petitsioonidest;
5. märgib, et vee raamdirektiivis on sätestatud kõigi ELi veekogude – põhjavete, pinnavete, järvede, jõgede ja rannikuvete – kaitse raamistik ning direktiivi eesmärk on saavutada 2015. aastaks „hea ökoloogiline ja keemiline seisund”;
6. väljendab muret seoses sellega, et vee raamdirektiivi praegusel rakendamisel on ebatõhus kohaldamine ja jõustamine mõnes liikmesriigis endiselt suur probleem; praegune olukord direktiivi rakendamisel näitab, et mõned liikmesriigid on ajakavast maha jäänud, ELi vete laiaulatuslik puhastamine ei ole kaugeltki vastuvõetaval tasemel ning eesmärkide poole püüdlisel puudub sageli vastavus muude ELi poliitikasuundadega; väljendab lootust, et käimasolev ühise põllumajanduspoliitika reform tegeleb põllumajandusliku veemajanduse probleemidega; rõhutab, et tõhus veemajandusealane tegevus on vaja integreerida kõikide selliste valdkondade poliitikasse, mis kasutavad ja saastavad vett, ning toonitab, et

kohalikud, piirkondlikud või riiklikud kohanemismeetmed on tõhusad üksnes juhul, kui neid koordineeritakse ELi tasandil;

7. on seisukohal, et linnakeskkonna reovesi on üks kõige olulisemaid veekeskkonda, jõgesid ja rannikut saastavaid tegureid ning asulareovee puhastamise direktiivi edukas rakendamine mõjutab oluliselt vee kvaliteeti kõikides liikmesriikides ja seega ka jäätmete raamdirektiivi edukat rakendamist;
8. juhib tähelepanu sellele, et selline saaste võib avaldada ränka mõju inimeste tervisele, nagu nähtub Iirimaalt (Galway), Prantsusmaalt (Bretagne) ja teistest liikmesriikidest laekunud petitioonidest; tuletab meelde oma 2. veebruari 2012. aasta resolutsiooni küsimuste kohta, mida petitioonide esitajad on tõstatanud seoses jäätmekäitluse direktiivi ja sellega seotud direktiivide kohaldamisega Euroopa Liidu liikmesriikides ja milles juhiti tähelepanu ohtlikul tasemel veesaastele, mille põhjuseks on halvasti juhitud või ebaseaduslikud prügilad ja karjäärid, mis on põhjustanud pinnasesse imbumise ning põhjavee ja põhjaveekihtide saastumise;
9. märgib, et vaatamata asulareovee puhastamise direktiivi rakendamisel tehtud edusammudele ei järgita ikka veel piisavalt kogumissüsteemidele ja/või puhastamisele kehtestatud nõudeid; palub komisjonil rohkem toetada ELi reoveepuhastite ja kogumissüsteemide väikese ja suure ulatusega infrastruktuuri rahastamist, sealhulgas puhastatud reovee taaskasutamine kastmiseks ja tööstuse tarbeks;
10. märgib samuti, et alates 1988. aastast on petitioonikomisjonile saadetud keskkonnateemalisi kaebusi sisaldavate petitioonide hulgas olnud 601 petitiooni (Hispaaniast 166, Ühendkuningriigist 129, Saksamaalt 97, Itaaliast 60, Prantsusmaalt 55, Kreekast 34, Madalmaadest 16, Portugalist 16, Iirimaalt 12, Poolast 4, Rumeeniast 4, Soomest 3, Bulgaariast 2, Ungarist 2 ja Sloveeniast 1), mille mõnikord on ühiselt allkirjastanud paljud allkirjutanud (vt petitiooni nr 0784/2007, 2036 ühiselt allkirjutanud), mis puudutavad vee kvaliteeti ja kogust liikmesriikides; tunnistab, et need petitioonid on tõestuseks selle kohta, et vesi on Euroopa Liidu kodanike jaoks märkimisväärselt tõsine probleem;
11. võtab teadmiseks, et Eurobaromeetri uuringu kohaselt (märts 2012) on 68 % eurooplaste arvates veekvantiteedi ja -kvaliteedi probleemid tõsised, 80 % arvab, et keemiline saaste ohustab veekeskkonda, 62 % leiab, et neid ei ole piisavalt teavitatud oma riikide põhjavee, järvede, jõgede ja rannikuvetega seotud probleemidest, 67 % arvates saab veeprobleeme kõige tõhusamalt lahendada, suurendades teadlikkust neist probleemidest, ning 73 % soovib rohkem ELi meetmeid Euroopa veeprobleemide lahendamiseks;
12. tuletab liikmesriikidele meelde vee raamdirektiivist tulenevat kohustust saavutada 2015. aastaks vee hea seisund ning kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma võimalikult kiiresti kõik vajalikud meetmed ja tagama rahastamise ja tehnilise abi piisav kättesaadavus vee kvaliteediga seotud eesmärkide saavutamiseks; on seisukohal, et vee raamdirektiivi edukaks rakendamiseks ja keskkonna kui terviku jätkusuutlikuks haldamiseks on hädavajalik kodanike, eri valitsustasandi pädevate asutuste, tootmissektorite, keskkonnaküsimustega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna osalemine;

13. palub, et komisjon jälgiks hoolikalt vee raamdirektiivi rakendamist liikmesriikides, nii et seda tehtaks asjakohaselt ja tõhusalt, ja nõuaks liikmesriikidelt järjekindlalt ja tungivalt konkreetseid edusamme; juhib tähelepanu sellele, et petitsioonid on paljudel juhtudel paljastanud probleeme, mis on seotud ELi veealaste õigusaktide ülevõtmise ja nõuetekohase rakendamisega, ja kutsub komisjoni üles olema oma uurimistes ja eelkõige petitsioonide kontrollimisel otsusekindlam;
14. juhib tähelepanu paljudele negatiivsetele teguritele, mille on hukka mõistnud petitsioonide esitajad, näiteks prügilad, pädevate asutuste poolse vee kvaliteedi kontrolli puudumine, linnade ja energiaga seotud areng, põllumajandus- ja tööstustegevus, mis avaldavad suurt mõju keskkonnale ja inimeste tervisele ning halvendavad vee kvaliteeti; nõuab seepärast, et kehtestataks sihtotstarbelisemad toetused, mis suurendavad veemajanduse tõhusust, ning – eriti vaeste ja maapiirkondade elanike toetamiseks – tagavad kõigile taskukohase hinnaga vee kättesaadavuse ja selle jaotamise puudust kannatavatel aladel, eelkõige aladel, mis paiknevad eemal suurtest veejaotussüsteemidega varustatud linnastutest;
15. avaldab kahetsust selle üle, et komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse vee raamdirektiivi (COM(2011) 876), lisatakse ainult 15 uut kemikaali 2000 potentsiaalselt ohtliku aine loetelust, mille kasutamist tuleks jälgida ja vähendada, samuti ei ole ettepanekus sätestatud selget ajakava kõige ohtlikumatest kemikaalidest järkjärguliseks loobumiseks, vaatamata 2000. aastast saadik kokku lepitud selgesõnalistele õiguslikele nõuetele; palub seepärast keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil pöörata oma soovitusel komisjonile erilist tähelepanu nimetatud prioriteetsetele ainetele – millele petitsioonide esitajad väga tihti viitavad kui „mürgistele ja radioaktiivsetele jäätmetele” –, arvestades, et need ained on vee saasteainetena inimeste tervisele suureks ohuks;
16. nõuab tungivalt, et komisjon hoogustaks võitlust saasteainete, näiteks antibiootikumi-, ravimi- ja hormoonijääkide üha laialdasema vettejuhtimise vastu, kuna need jäägid avaldavad negatiivset mõju inimeste tervisele ja keskkonnale;
17. kordab, et vee raamdirektiiv nõuab, et ühise valgapiirkonnaga liikmesriigid koordineeriks oma tegevust, kui veekasutus võib avaldada piiriülest mõju, ning nõuab tungivalt, et sellised liikmesriigid alustaksid korrapärast piiriülest suhtlust ja koostööd eesmärgiga toetada vee raamdirektiivi rakendamist prioriteetsetest ainetest, prioriteetsetest ohtlikest ainetest ja toitainetest tuleneva saaste ärahoidmiseks;
18. on arvamusel, et toitainetega rikastumine on üks mitmetest pinnaveekogude saastumist põhjustavatest teguritest, see mõjutab elurikkust ja vähendab väärtuslikke ökosüsteemide funktsioone; märgib, et kui 2015. aastaks ei õnnestu saavutada pinnaveekogude „head seisundit”, on võib-olla enam kui poolte prognoositavate juhtumite põhjuseks uuritud toitainete sisaldus;
19. palub komisjonil välja töötada ja 2012. aastal avaldada kava, milles oleksid sätestatud soovitused veevarude kasutuse ja maakasutuse tõhustamiseks, veeküsimuse kõikides poliitikavaldkondades süvalaiendamise lähenemisviisi väljatöötamiseks ja veemajanduse juhtimise parandamiseks, samuti teadusuuringuteks ja andmete kogumiseks; kiidab sellega seoses heaks keskkonnanõuete üha laialdasema kasutamise ühise põllumajanduspoliitika raames; samuti kutsub komisjoni üles avaldama 2012. aastal „ELi vee kaitse projekti”, mis tugineks vee raamdirektiivi rakendamise läbivaatamisele, ELi veepuuduse ja põuaga

võitlemise poliitika läbivaatamisele ja ELi veemajandusega seotud kohandamispoliitika läbivaatamisele;

20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja veeteemalisi teavitusprogramme ja teabekampaaniaid eesmärgiga tutvustada Euroopa Liidu kodanikele vee säästmise ja tõhusa kasutamise kultuuri; nõuab, et kõnealused teavitusprogrammid oleksid suunatud igas vanuses kodanikele, nii et nad oskaksid seda avalikku ja eluks vältimatult vajalikku hüve paremini ja tõhusamalt kasutada.
21. leiab, et üldsuse kaasamine on nii vee kaitsmise kui ka probleemide ja nende lahendamise kõige asjakohasemate meetmete kindlakstegemise eeltingimus; nõuab seetõttu, et liikmesriikide nimetatud küsimuste eest vastutavad riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud asutused teeksid omavahel rohkem koostööd ning teeksid koostööd ka petitsioonikomisjoniga, kui viimane tegeleb Euroopa kodanike otseselt veeküsimusi puudutavate muredega.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.4.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Elena Băsescu, Philippe Boulland, Simon Busuttil, Giles Chichester, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Roger Helmer, Carlos José Iturgaiz Angulo, Peter Jahr, Lena Kolarska-Bobińska, Erminia Mazzoni, Csaba Sándor Tabajdi, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Zoltán Bagó, Birgit Collin-Langen, Kinga Göncz, Phil Prendergast
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Kyriacos Triantaphyllides